

пальцеві ігри; різні види масажу, фізкультурні хвилинки, читання віршів, загадок, примовлянок, приказок, співання коротеньких пісень про здоров'я тощо.

Шкільна програма «Здоров'я через освіту» передбачає співпрацю з батьківською громадою, оскільки виховання підростаючого покоління та реалізація оздоровчої функції школи можливе за умови тісної співпраці з батьками. Основними формами взаємодії з батьками є індивідуальні та групові консультації, диспути, засідання за круглим столом, усні журнали, відеолекторії; шкільні газети; створення колажів; участь у спільних фізкультурно-оздоровчих заходах та святах, облаштування спортивних майданчиків тощо.

У реалізації оздоровчої стратегії закладу сприяє система гурткової роботи. Так, на базі НВК працює 4 гуртки, роботою яких охоплено 90% учнів школи та всі вихованці дитячого садка.

Серед улюблених – гурток «Корекція танцем», заняття якого спрямовані на розвиток правильної постави, сили, гнучкості та еластичності м'язів. Музично-ритмічні вправи розвивають естетичний смак учнів, культуру поведінки. Вправи виконуються в суворій послідовності, кожна вправа розвиває певну групу м'язів. Ритмічно-хореографічні заняття у підлітковому та старшому шкільному віці сприяють корекції фігури, постави, розвивають фізичні якості учнів. За допомогою ритмічних вправ відбувається корекція фізичного та психологічного стану (перевтомлення, мускульної в'ялості, загальмованості, надмірного збудження, викривлення хребта тощо).

Не останню роль у формуванні здорової дитини відіграє музика. На базі нашого закладу Кіровоградська дитяча музична школа №2 відкрила класи, де діти мають можливість навчатися вокальним дисциплінам, а також грі на бандурі, фортепіано, гітарі, акордеоні, трубі.

Варто зазначити, що спів – це скоординована робота всього організму. У голосоутворенні беруть участь ніс та його придаткові порожнини, глотка з усіма її відділами, гортань, трахея, бронхи, легені, діафрагма. Відвідування музичного класу не лише сприяє розвитку певних компетентностей дитини, її творчого потенціалу, а й допомагає у формуванні правильної постави корпусу, дихання, дикції, звукоутворення, інтонування.

Значна робота проводиться у напрямку зміцнення матеріально-технічної бази НВК. Так, упродовж 2013 року було залучено 197 тисяч грн. позабюджетних коштів, 1 млн 300 тис. державних коштів. На них було здійснено капітальний ремонт фасаду будівлі закладу, замінено 121 вікно, 6 дверей, утеплено та облицьовано фасад будівлі, встановлено спортивно-ігровий майданчик.

Таким чином, Високобайрацький НВК – «Школа сприяння здоров'ю» – це заклад, який забезпечує формування творчої, фізично здорової особистості – громадянина України та створює умови для рівного доступу до якісної освіти.

Тема патріотизму та регіоналізму у творчості польського педагога Казимира Денека

О.В. Захарова, старший викладач кафедри фізичної і психофізіологічної підготовки, Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету, аспірант кафедри педагогіки і освітнього менеджменту КДПУ ім. Володимира Винниченка.

Постановка проблеми. Питання охорони національної культурної спадщини тісно пов'язані з потребами регіоналізму та, зокрема, «регіональної» освіти. Реалізація регіональної проблематики на всіх щаблях національної освіти набрала реального вигляду після введення розробленої польським Міністерством національної освіти у 1995 р. програми «Культурна спадщина в регіоні».

Польська педагогічна наука широко і у багатьох аспектах досліджує проблематику регіоналізму. Зокрема, презентований у працях К. Денек міждисциплінарний підхід до регіоналізму, «польськості», патріотизму спонукає до такої освітньої діяльності, яка в результаті спрямовується на відродження відчуття локально-регіональної і національної гордості молодих поляків.

Виклад основного матеріалу. В дитячому і юнацькому віці формуються такі широкі поняття як «Батьківщина», «рідна мова», «звичаї і традиції народу», «історична пам'ять». «Батьківщина – це реальна й ідеальна дійсність. Вона вкорінена у конкретному пейзажі, конкретній історії, і водночас є подорожжю до Ітаки... Категорія Батьківщини міцно увійшла до освіти, національної культури..., відіграла величезну роль у формуванні і розвитку патріотизму народу і його свідомості» [1, s. 196.].

К. Денек у багатьох своїх публікаціях, з'ясовуючи сутність закономірностей, чинники, що безпосередньо впливають на формування ціннісних орієнтацій молодих людей, по суті, окреслює засади діяльності, яка повинна ґрунтуватися на гуманістичних принципах, пов'язаних зі світом краси, духовної культури, рідної мови, Батьківщини.

Так, у статті «Найвища цінність національної спадщини» К. Денек зазначає: «Ми є свідками ренесансу осмислення нашого зв'язку з місцем, замкнутим лінією горизонту, місцем, в якому народилися. До наукових досліджень і буденної мови повертаються такі терміни, як мала і велика Вітчизна, Батьківщина, регіональна і національна спадщина, патріотизм, ідентичність в масштабах локальному, регіональному, національному і глобальному... Вони знаходять віддзеркалення у змісті шкільних предметів і міжпредметних зв'язків (регіональна освіта – культурна спадщина в регіоні, європейська освіта)» [2, s.7-15].

В цьому контексті регіональна тематика має великі можливості для вирішення завдань освіти і виховання, що обумовлюється її змістом (розмаїттям інтелектуальних, пізнавальних, емоційних і моральних компонентів); зокрема, як зазначає К. Денек, вона може бути представлена у краєзнавчо-туристичних формах організації, в яких поведінка учасників відкрита для спостереження педагогом у різноманітних ситуаціях та емоційних станах. При цьому наявність постійних тісних контактів і емоційності взаємовідносин відкривають перед педагогом можливості для створення необхідних для виховання ситуацій.

«Нове розуміння освіти», ґрунтоване на регіональній тематиці, за К.Денеком – це не тільки традиційні навчання і виховання, але також процес збереження традицій, спосіб утримання національної спадщини [3]. Своєрідність, оригінальність, специфіка національна, регіональна, локальна є істотними складовими частинами окресленої таким чином освіти, засадничими цінностями якої є велика і мала Вітчизна.

В Хартії Польського регіоналізму, ухваленій 25 вересня 1994 р. на V Конгресі Регіональних товариств культури у Вроцлаві, стверджується, що «найвищою цінністю поляків є Вітчизна». Істотну роль в процесі навчання і виховання відіграє освіта, оперта на культурну спадщину регіону, «малої Вітчизни». Проблематика малих Вітчизн і регіональної ідентичності є джерелом виховання громадянства і патріотизму. В діяльності освітній, культуротворчій, «треба намагатися, щоб поняття Вітчизни починалося від порогу батьківського дому і через дошкільний заклад, школу, активність професійну,

культурну, регіональну супроводжувало дітей, молодь, дорослих на шляхах, що ведуть в далекий світ життя» [2, s.14].

Регіоналізм розуміється К. Денеком як ідея, що виростає з потреби збереження, культивування і розвитку своєрідних ознак культури. У контексті проблем сучасності, в яких принципове місце займають суспільні проблеми, автор підкреслює, що джерелом суперечностей тут є зіткнення традиції з сучасністю, і сучасна «регіональна освіта» є, чи має бути «регіональною й етнічною освітою» [3]. Відтак пізнання і розуміння регіонально-етнічної проблематики складає основу діяльності не тільки для педагогів і регіоналістів, але також для працівників органів місцевого самоврядування, політиків, громадських діячів, аніматорів культури та багатьох інших.

К. Денек приходить до висновку про те, що Вітчизна не є звичайною сумою «малих вітчизн», тому що «Велику вітчизну» творить щось більше, ніж територія. Одні називають це «духом народу», інші «цінностями громадянського суспільства», є й такі, що додають сюди «ідею державності» - а можна це визначити і як «суспільно-моральний порядок» спільноти, обов'язок людей, поєднаних «головними цінностями і справами», котрі проживаючих на спільній території, де є місце для кожної популяції, що відчуває і діє в ім'я спільного блага» [3].

Висновки «Малі Вітчизни» і регіональна ідентичність є великою і актуальною тематикою всієї польської культури. В понятті регіоналізму для польських авторів рівною мірою поєднуються сфери фізична, матеріальна, духовна, об'єднані загальним поняттям культури.

Значення регіональної освіти неможливо переоцінити, тому що вона містить у собі різноманітні цінності: інтелектуальні, моральні, суспільні, релігійні, естетичні. Регіональна освіта має виховний вимір не тільки щодо учня. Вона є площиною інтеграції і зміни свідомості також стосовно дорослих, особливо ж вчителів, оскільки вимагає перебудови змісту роботи і, більше того, переоцінки уявлень про освіту і регіоналізм.

«Нове розуміння освіти», обґрунтоване в численних працях проф. К. Денека, варте на увагу в світлі розробки вітчизняних концептуальних засад громадянського і патріотичного виховання, програми побудови національної ідентичності в органічному зв'язку з ідентичністю локальною і регіональною, з тим, щоб засадничими цінностями «нової української освіти» стали велика і мала Вітчизни.

Література:

1. K. Denek. Aksjologiczne aspekty edukacji szkolnej Toruń 1999.
2. Denek K. Najwyższa wartość dziedzictwa narodowego. Przegląd Wielkopolski 1(67) / 2005
3. Denek K. Ku dobrej edukacji. Toruń, 2005.

Здоровий спосіб життя-головний фактор забезпечення здоров'я населення області

**В.О. Ковальов, доцент, завідувач кафедри фізичного виховання
Кіровоградський національний технічний університет**

Здоров'я людини - це найвища соціальна та особиста цінність.